

Проект
Вноситься
народними депутатами України

(реєстр. № ____ від _____)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про міжнародний рекрутинг до Сил оборони України

Цей Закон визначає засади залучення іноземців та осіб без громадянства до військової служби за контрактом у Силах оборони України, порядок і строки міжнародного рекрутингу та гарантії прав іноземних добровольців під час і після проходження військової служби.

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) військове формування - Збройні Сили України, у тому числі розвідувальний орган Міністерства оборони України, Державна спеціальна служба транспорту, Національна гвардія України, а також інші військові формування, у яких законом передбачено проходження військової служби за контрактом іноземцями та особами без громадянства;

2) іноземний доброволець - іноземець або особа без громадянства, яка проходить військову службу за контрактом у військовому формуванні;

3) кандидат - іноземець або особа без громадянства, яка подала заявку на проходження військової служби за контрактом у військовому формуванні, до укладення контракту;

4) суб'єкт супроводження - зареєстроване в Україні господарське товариство (юридична особа приватного права), яке провадить діяльність з міжнародного рекрутингу до Сил оборони України та включене до Єдиного

переліку суб'єктів супроводження кандидатів, а також військова частина, яка здійснює супровід кандидатів власними силами;

5) центр рекрутингу - Центр рекрутингу іноземців та осіб без громадянства, утворений відповідно до статті 21¹ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», а також утворені відповідно до законодавства центри (підрозділи) рекрутингу іноземців та осіб без громадянства окремих військових формувань.

Стаття 2. Засади міжнародного рекрутингу

1. Міжнародний рекрутинг здійснюється на засадах добровільності та інформованої згоди кандидата, рівності прав і гарантій іноземних добровольців та громадян України, єдності правил для всіх військових формувань, дотримання норм міжнародного гуманітарного права та законодавства держав, на території яких здійснюється супровід кандидатів, недопущення торгівлі людьми, примусу, обману та стягнення плати з кандидатів, прозорості та оплати послуг із супроводження за результатом.

2. Іноземні добровольці є військовослужбовцями та входять до складу Сил оборони України. Їх грошове забезпечення визначається відповідно до статті 21³ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». Встановлення для іноземних добровольців винагород та інших виплат у розмірах, що відрізняються від розмірів, встановлених для військовослужбовців - громадян України на відповідних посадах і у відповідних військових званнях, не допускається.

Стаття 3. Система міжнародного рекрутингу

1. Систему міжнародного рекрутингу становлять центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оборони (далі - уповноважений орган), центри рекрутингу та суб'єкти супроводження.

2. Уповноважений орган координує міжнародний рекрутинг, встановлює єдині стандарти відбору та інформування кандидатів, забезпечує ведення Єдиного реєстру кандидатів та іноземних добровольців (далі - Єдиний

реєстр) і Єдиного переліку суб'єктів супроводження кандидатів (далі - Єдиний перелік).

3. Через Єдиний реєстр кандидат подає заявку, у тому числі дистанційно та іноземними мовами, обирає військове формування, а за бажанням - військову частину (підрозділ). У Єдиному реєстрі фіксуються проходження кожного етапу рекрутингу та прийняті рішення. Єдиний реєстр забезпечує електронну інформаційну взаємодію з Державним реєстром військовослужбовців, органами, що здійснюють спеціальну перевірку іноземців, органами міграційної та прикордонної служб і закордонними дипломатичними установами України.

4. Рекрутинг кандидатів до всіх військових формувань здійснюється центрами рекрутингу за правилами, встановленими цим Законом. Порядок функціонування системи міжнародного рекрутингу, ведення Єдиного реєстру та Єдиного переліку визначає Кабінет Міністрів України.

Стаття 4. Маршрут рекрутингу та його строки

1. Маршрут рекрутингу включає подання заявки та первинний відбір кандидата; спеціальну перевірку іноземців, передбачену статтею 21¹ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», яка може розпочинатися до в'їзду кандидата в Україну на підставі поданих ним документів; рішення центру рекрутингу про допуск кандидата; в'їзд кандидата в Україну; психофізіологічне дослідження із застосуванням поліграфа, медичний огляд військово-лікарською комісією, професійно-психологічний відбір, інформування кандидата відповідно до статті 6 цього Закону та укладення контракту; базову загальновійськову підготовку і направлення іноземного добровольця до військової частини.

2. Рішення про допуск кандидата або про відмову в допуску приймається не пізніше 10 днів з дня подання заявки з повним пакетом документів, перелік яких визначає Кабінет Міністрів України. У разі необхідності додаткової перевірки цей строк може бути продовжено не більше ніж на 10 днів. Відмова

в допуску має бути вмотивованою та не позбавляє кандидата права на повторне звернення.

3. Рішення про допуск є підставою для оформлення кандидату візи для в'їзду в Україну, якщо вона необхідна, у позачерговому порядку не пізніше п'яти робочих днів з дня звернення до закордонної дипломатичної установи України. З дня в'їзду в Україну до дня укладення контракту або відмови в його укладенні, але не довше 60 днів, кандидат вважається таким, що перебуває в Україні на законних підставах.

4. Контракт з кандидатом, визнаним придатним до військової служби, укладається не пізніше 21 дня з дня його прибуття до центру рекрутингу або визначеної ним військової частини.

5. Порухення строків, встановлених цією статтею, тягне відповідальність винних посадових осіб згідно із законом.

Стаття 5. Окрема чисельність іноземних добровольців

1. Іноземні добровольці обліковуються в межах окремої граничної чисельності, яка не враховується у чисельність Збройних Сил України та інших військових формувань.

2. Гранична чисельність іноземних добровольців становить 100 000 осіб. Її розподіл між військовими формуваннями здійснює Кабінет Міністрів України за поданням уповноваженого органу з урахуванням кількості кандидатів, щодо яких прийнято рішення про допуск, та потреб військових формувань у комплектуванні.

3. Якщо кількість кандидатів, щодо яких прийнято рішення про допуск і яких направлено до військової частини, перевищує кількість її вакантних посад, командир військової частини вносить подання про введення додаткових посад для іноземних добровольців. Орган (посадова особа), що затверджує штати, протягом 15 днів з дня надходження подання приймає рішення про введення додаткових посад і відповідне збільшення норм забезпечення озброєнням, військовою технікою та іншим майном у межах граничної чисельності, розподіленої військовому формуванню.

4. Відмова у введенні додаткових посад допускається лише в разі вичерпання розподіленої граничної чисельності або підтвердженої перевіркою неспроможності військової частини забезпечити підготовку та управління додатковим особовим складом і має бути вмотивованою.

Стаття 6. Інформування кандидата та укладення контракту

1. Перед укладенням контракту кандидату в письмовій формі мовою, якою він володіє, надається інформація про посаду і характер служби на ній, зокрема про можливість виконання бойових завдань на піхотних і штурмових посадах, про строк контракту та порядок його дострокового припинення (розірвання), грошове забезпечення, соціальні гарантії для кандидата і членів його сім'ї, права, обов'язки та відповідальність військовослужбовця, а також про необхідність самостійно з'ясувати правові наслідки проходження військової служби в Україні за законодавством держави громадянства (постійного проживання) кандидата. Кандидат підтверджує ознайомлення з такою інформацією власним підписом.

2. Контракт укладається державною мовою з перекладом мовою, якою володіє кандидат. У разі розбіжностей між текстами застосовується тлумачення, більш сприятливе для іноземного добровольця.

3. Надання кандидату обіцянок, не передбачених законодавством і контрактом, забороняється. Умови дострокового припинення (розірвання) контракту, встановлені законом на день його укладення, зокрема право, передбачене частиною третьою статті 21² Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», не можуть бути погіршені для іноземного добровольця протягом строку дії контракту.

Стаття 7. Суб'єкти супроводження та фінансування рекрутингу

1. Діяльність з міжнародного рекрутингу до Сил оборони України є окремим видом економічної діяльності, який включає пошук та інформування кандидатів, збір і подання їхніх документів, оформлення віз, організацію в'їзду та проїзду кандидатів в Україну, їх страхування, проживання і харчування до укладення контракту, переклад і первинну адаптацію. Для цього виду

діяльності в національному класифікаторі видів економічної діяльності встановлюється окремий код.

2. До Єдиного переліку включаються зареєстровані в Україні господарські товариства, у яких діяльність з міжнародного рекрутингу до Сил оборони України зазначена як вид економічної діяльності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, які не перебувають під санкціями, не мають зв'язків з державою-агресором і податкового боргу, керівники та кінцеві бенефіціарні власники яких не мають судимості за корупційні або пов'язані з корупцією кримінальні правопорушення та які внесли забезпечувальний платіж. Розмір забезпечувального платежу визначає Кабінет Міністрів України, який може диференціювати його залежно від заявленої кількості кандидатів. Рішення про включення до Єдиного переліку або про відмову у включенні приймається не пізніше 10 днів з дня подання заяви.

3. Послуги із супроводження кожного кандидата, з яким укладено контракт, оплачуються суб'єкту супроводження за фіксованою ціною, яку встановлює Кабінет Міністрів України, але не менше 300 000 гривень, незалежно від військового формування, до якого прийнято кандидата. Оплата здійснюється частинами, при цьому не менше 40 відсотків ціни сплачується після шести місяців проходження іноземним добровольцем військової служби, а в разі його поранення (контузії, травми, каліцтва), пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, або загибелі (смерті) під час проходження військової служби до спливу цього строку - після настання такої обставини.

4. Військова частина, яка здійснює супровід кандидатів власними силами, має право на отримання коштів у розмірі ціни, визначеної частиною третьою цієї статті. Такі кошти зараховуються до спеціального фонду кошторису військової частини і використовуються виключно на рекрутинг, підготовку та адаптацію іноземних добровольців.

5. Суб'єкти супроводження зобов'язані дотримуватися законодавства держав, на території яких вони провадять діяльність, і відповідають за

достовірність поданих документів. Стягнення з кандидатів плати за супровід забороняється. Повернення до держави відправлення кандидата, з яким не укладено контракт, забезпечує суб'єкт супроводження за власний рахунок. У разі порушення вимог цього Закону суб'єкт супроводження виключається з Єдиного переліку, а внесений ним забезпечувальний платіж не повертається.

6. Видатки на оплату послуг та виплати, передбачені частинами третьою і четвертою цієї статті, а також на заходи, передбачені частиною п'ятою статті 8 цього Закону, передбачаються в Державному бюджеті України окремою бюджетною програмою. Фінансування міжнародного рекрутингу може здійснюватися також за рахунок міжнародної технічної та фінансової допомоги, благодійних внесків та інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 8. Гарантії іноземним добровольцям під час проходження військової служби

1. Іноземні добровольці та члени їхніх сімей користуються правами, соціальними гарантіями та пільгами, встановленими законодавством для військовослужбовців - громадян України та членів їхніх сімей, крім тих, що відповідно до Конституції та законів України належать виключно громадянам України.

2. Посвідчення військовослужбовця видається іноземному добровольцю не пізніше 10 днів з дня укладення контракту. Іноземні добровольці мають доступ до електронних сервісів для військовослужбовців на рівних умовах з громадянами України, а статус учасника бойових дій надається їм у строки та в порядку, встановлені для військовослужбовців - громадян України. Вимагати від іноземного добровольця документи, відомості з яких наявні в державних реєстрах або у військовій частині, забороняється.

3. Документи для оформлення іноземному добровольцю посвідки на тимчасове проживання, передбачені частиною двадцять четвертою статті 5 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», подаються військовою частиною від його імені не пізніше п'яти робочих днів

з дня видачі посвідчення військовослужбовця. Посвідка оформлюється не пізніше 15 робочих днів з дня подання документів. Особиста присутність іноземного добровольця вимагається лише для фіксації біометричних даних.

4. Військова частина забезпечує відкриття іноземному добровольцю рахунку в банку для виплати грошового забезпечення не пізніше 10 днів з дня укладення контракту. Переказ грошового забезпечення та інших виплат, пов'язаних з проходженням військової служби, на рахунки іноземного добровольця або членів його сім'ї в іноземних банках здійснюється без обмежень, встановлених для транскордонних переказів фізичних осіб на період дії воєнного стану.

5. У разі поранення, загибелі (смерті), зникнення безвісти за особливих обставин або перебування в полоні іноземного добровольця члени його сім'ї, які проживають за кордоном, можуть подавати документи для призначення виплат, у тому числі одноразової грошової допомоги, передбаченої статтею 21⁴ Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», дистанційно або через закордонні дипломатичні установи України. Переклад і легалізація таких документів, а також перевезення тіла (останків) загиблого (померлого) іноземного добровольця до місця поховання, визначеного членами його сім'ї, здійснюються за рахунок держави.

6. Іноземним добровольцям забезпечуються мовна підтримка під час проходження військової служби та отримання медичної допомоги, а також доступ до душпастирської опіки мовою, якою вони володіють, відповідно до Закону України «Про Службу військового капеланства».

Стаття 9. Гарантії після завершення військової служби

1. Іноземному добровольцю, який отримав поранення (контузію, травму, каліцтво) або захворювання, пов'язані з проходженням військової служби, медична допомога та реабілітація надаються за рахунок держави до завершення лікування незалежно від звільнення з військової служби.

2. Іноземні добровольці мають право на отримання дозволу на імміграцію в Україну поза квотою імміграції у випадках, визначених Законом України «Про імміграцію».

3. Іноземні добровольці, які набули статусу ветерана війни, мають право на участь у державних програмах підтримки ветеранів війни на рівних умовах з громадянами України, у тому числі на дистанційне отримання послуг у разі проживання за кордоном.

Стаття 10. Контроль та звітність

1. Уповноважений орган щокварталу подає комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання національної безпеки і оборони, звіт про функціонування системи міжнародного рекрутингу, що містить відомості про кількість поданих заявок, рішень про допуск і про відмову в допуску із зазначенням підстав, укладених і достроково припинених (розірваних) контрактів, середню тривалість рекрутингу, кількість суб'єктів супроводження та обсяг здійсненої їм оплати, кількість звернень іноземних добровольців щодо порушення їхніх прав.

2. Відомості, що становлять інформацію з обмеженим доступом, подаються з дотриманням законодавства про захист такої інформації. Узагальнена інформація про функціонування системи міжнародного рекрутингу щороку оприлюднюється на офіційному вебсайті уповноваженого органу.

Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через три місяці з дня набрання ним чинності, крім частини шостої статті 7 цього Закону, яка вводиться в дію з 1 січня року, наступного за роком набрання чинності цим Законом, та пунктів 4-6 цих Прикінцевих та перехідних положень, які вводяться в дію з дня набрання чинності цим Законом.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України «Про військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 385 із наступними змінами):

у частині третій статті 4 слова «встановлюється цим Законом та прийнятими відповідно до нього» замінити словами «встановлюється цим Законом, Законом України "Про міжнародний рекрутинг до Сил оборони України" та прийнятими відповідно до них»;

в абзаці сьомому частини четвертої статті 21¹ слова «у строк до одного місяця» замінити словами «у строк до 10 днів, а в разі необхідності проведення додаткової перевірки - до 20 днів»;

2) статтю 4 Закону України «Про Збройні Сили України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 9, ст. 108 із наступними змінами) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«Іноземці та особи без громадянства, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, обліковуються в межах окремої граничної чисельності, встановленої Законом України "Про міжнародний рекрутинг до Сил оборони України", і не враховуються у чисельність Збройних Сил України».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

3) пункт 3 статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«3. Дія цього Закону поширюється на іноземців та осіб без громадянства, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України, та членів їхніх сімей, крім положень, які відповідно до Конституції та законів України стосуються виключно громадян України. Особливості соціального і правового захисту таких осіб визначаються також Законом України "Про міжнародний рекрутинг до Сил оборони України"»;

4) у статті 4 Закону України «Про імміграцію» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 41, ст. 197 із наступними змінами):

у пункті 9 частини другої слова «не менше одного року в період введення в Україні воєнного стану» замінити словами «не менше шести місяців у період дії воєнного стану»;

частину третю після пункту 1³ доповнити пунктом 1⁴ такого змісту:

«1⁴) особам, зазначеним у пунктах 9 і 10 частини другої цієї статті»;

5) у Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 19-20, ст. 179 із наступними змінами):

у частині дев'ятнадцятій статті 4 слова «протягом шести місяців після його припинення (розірвання)» замінити словами «протягом дванадцяти місяців після його припинення (розірвання)»;

у пункті 4³ частини першої статті 5¹ слова «шість місяців з дня його припинення (розірвання)» замінити словами «дванадцять місяців з дня його припинення (розірвання)».

3. Установити, що:

центри рекрутингу іноземців та осіб без громадянства, утворені до введення в дію цього Закону, продовжують діяльність як центри рекрутингу в розумінні цього Закону;

суб'єкти, включені до переліку суб'єктів господарювання, які надають послуги, пов'язані з перевезенням кандидатів, їх харчуванням та проживанням, до введення в дію цього Закону, вважаються включеними до Єдиного переліку за умови підтвердження ними відповідності вимогам цього Закону протягом шести місяців з дня введення його в дію;

експериментальні проекти з рекрутингу іноземців та осіб без громадянства, запроваджені до введення в дію цього Закону, підлягають приведенню у відповідність із цим Законом протягом шести місяців з дня введення його в дію;

гарантії, передбачені статтями 8 і 9 цього Закону, поширюються на іноземних добровольців, які проходять військову службу на день введення в дію цього Закону, а гарантії, передбачені статтею 9 цього Закону, - також на осіб, звільнених з військової служби до цього дня;

до приведення законодавства у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону, та здійснити розподіл граничної чисельності іноземних добровольців між військовими формуваннями;

забезпечити створення Єдиного реєстру та встановлення в національному класифікаторі видів економічної діяльності окремого коду для діяльності з міжнародного рекрутингу до Сил оборони України;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Кабінету Міністрів України під час складання проекту закону про Державний бюджет України на наступні роки передбачати видатки на реалізацію цього Закону окремою бюджетною програмою.

6. Рекомендувати Президентіві України привести Положення про проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства, затверджене Указом Президента України від 10 червня 2016 року № 248/2016, у відповідність із цим Законом, а Національному банку України - привести свої нормативно-правові акти у відповідність із частиною четвертою статті 8 цього Закону.

Голова Верховної Ради України